

Hírforrás

Aktuális információk Nógrád megye könyvtárosai számára

Nagy Könyv nap a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban

Az Informatikai és Könyvtári Kamara felhívására a megyei könyvtárak 2005. május 28-án, egy verőfényes, forró hőmérsékletű szombati napon rendezték meg a Nagy Könyv napját. A program céljai között szerepelt a könyv, az olvasás, a könyvtár népszerűsítése, a Nagy Könyv játék szavazótáborának szélesítése.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár könyvtárosai egy meghosszabbított szombati nyitva tartással, 9 és 16 óra között, az épület falainak „kitágításával” várták a látogatókat.

A bejáratnál kiállítást rendeztünk a TOP 100-as lista könyveiből, amelyeket kézbe lehetett fogni, forgatni majd szavazólapot kitöltve szavazni a legjobb tizenkét műre. Könyvtárosaink szívesen, élményszerűen válaszoltak a kérdésekre, ajánlották programjainkat.

A bejárat előtt egy fehér sörösátor alatt helyeztük el a kiárusításból maradt könyvtári könyveket, amelyeket ingyen elvihettek az olvasók. Hamar híre terjedt az akciónak, s a könyvtárunk előtti sétálóutcán közlekedők sorra érkeztek, válogattak. Volt, aki hátizsákját pakolta meg, egy kedves idős hölgy arról érdeklődött, hogy meddig lehet ingyen a könyvekhez jutni, mert ő telefonon értesítette ismerőseit, barátait e lehetőségről.

Könyvtárunk földszinti tereibe betérők szintén érdekes programok részesei lehettek.

Olvasóink e napon a kölcsönzői pultnál „Tiszta lappal” indulhattak, eltekintettünk a késedelmi díjaktól, ingyenes beiratkozást biztosítottunk. A zenei részleg a TOP 100 filmadaptációból rendezett vetítést az előadóteremben és a Gyermekkönyvtár meseshobájában. A két videoprojektort a Nógrád Megyei Közgyűlés és a Bóna Kovács Károly Általános Iskola és Hétközi Diákotthon biztosította.

Megyéink olvasói számára Mikszáth Kálmán: A fekete város, Szent Péter esernyője c. regények népszerűsítése érdekében egy „ex libris”-t terveztünk és a TOP 100 listáján szereplő regények örökbefogadását szintén a földszinti térben biztosítottuk. Meglepően sok érdeklődő kért információt, s huszonnégyen vállaltak védnökséget regények fölött. A legnépszerűbb regények voltak Mikszáth fenti művei mellett: Kosztolányi Dezső: Édes Anna, Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!, Alexandre Dumas: Monte Cristo grófja, Jane Austen: Bűszkeség és balítélet, William Golding: A legyek ura, Rejtő Jenő: A tizenkétkarátos autó c. regények voltak.

Balázs Ottó, a Nógrád Megyei Közgyűlés alelnöke, aki megtisztelte programunkat és Nagy Attila, Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének tagja pénzfelajánlással két olyan Mikszáth mű restaurálását támogatta, melyek a helyismereti gyűjtemény értékes darabjai.

Gyermekkönyvtárunk játékos vetélkedőt szervezett „Nyomozz a Nagy Könyv után! S megtartotta annak a sorozatnak a befejező foglalkozását, amelyet „Edit néni könyvespolca” címmel T. Patakiné Kerner Edit és gyermekkönyvtárosaink szerveztek gyengénlátó, mozgásukban korlátozott gyermekek számára. A felolvasások nyomán keletkezett

gyermekrajzokból, alkotásokból kiállítás is nyílt, ahol a gyermekek álmai, érzései, kötődései minden látogatóra hatottak.

Az ebédidőben egy kicsit elcsendesedett a könyvtár, majd a KiViSzi Színház Csoport tagjai A kisherceg című regény színpadi adaptációjának jelmezeiben vonzották a közönséget a Gyermekkönyvtár meseszobájába. Jakubovics Judit tanárno munkája nyomán felidézhattuk a regény legszebb gondolatait. A jelmezek, a világítás, a zenei betétek, a gyermekszereplők játéka megerősítette bennünk azt a gondolatot, hogy ennek a regénynek be kell jutni a legjobb tizenkettő közé. A szavazás eredménye ismert, kíváncsian várjuk a regény filmfeldolgozását a játék következő fordulójában.

A kisherceg búcsúja után a figyelem az olvasótermünk felé fordult, ahol egy igazi Mikszáth-i hangulatú enteriőr várta az olvasókat. Háziszóttessel leterített asztal, Mikszáth kedvenc virágával, egy cserép muskátlival, a Szent Péter esernyője és A fekete város egy-egy példánya, sok-sok régi esernyő tette érdekessé a helyszínt. A hallgatóságot dr. Praznovszky Mihály könyvtárunk helyismereti gyűjteményében elhelyezett Mikszáth-gyűjteményének, a nevezetes alkotót megörökítő portréja fogadta. A két regényből kedvenc részleteket bemutató olvasók, könyvtárosok új oldalukról mutatkoztak be. A vidámság, a humor, az anekdotázó stílus, a kesernyés gúny egyaránt jelen volt az általuk választott részletekben.

A felolvasó délutánt egy az 1910-ben megjelent Almanach Mikszáth Kálmán által írt előszó (Az Új Idők folyóirat 1909. novemberi számában jelent meg először) felolvasásával fejeztük be „A fantázia és a mesék” címmel.

A tanulás már 100 évvel ezelőtt is helytálló volt, s ma a számítógépek és az Internet világában sem elhanyagolható:

„Lent, lent a lelegején. A népmesén kell kezdeni és a gyerekeken. Ez a csalhatatlan mód. A kis gyereknek már a bölcsőben meg kell kóstolnia a csalimeséket. Aztán a népmesékre kell őket fogni, s hogy mindjárt frissiben azokból szívja be a magyar nyelv titkos szépségeit, csodálatos meleg színeit, fönséges pompáját, utolérhetetlen ízeit és zamatját, elandalító muzsikáját, szóval, hogy fölszívja nemzete lelkét és észjárását.”

Bódi Györgyné

A TOP 12-es lista regényei:

- *Gárdonyi Géza: EGRI CSILLAGOK*
- *Molnár Ferenc: A PÁL UTCAI FIÚK*
- *J.R.R. Tolkien: A GYŰRŰK URA*
- *A.A. Milne: MICIMACKÓ*
- *Antoine de Saint-Exupéry: A KIS HERCEG*
- *Szabó Magda: ABIGÉL*
- *J.K. Rowling: HARRY POTTER ÉS A BÖLCSEK KÖVE*
- *Fekete István: TŰSKEVÁR*
- *George Orwell: 1984*
- *Mihail Bulgakov: A MESTER ÉS MARGARITA*
- *Jókai Mór: AZ ARANY EMBER*
- *G.G. Márquez: SZÁZ ÉV MAGÁNY*

„Barangolás térben és időben”

2005. július 13–14–15-én a Bakony „fővárosában”, Veszprémben találkoztak a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Szekciójának tagjai. A konferencia az irodalmi helytörténet kérdéseivel foglalkozott: milyen egyéni arculatot adhat egy tájegység az irodalomnak, az irodalmi alkotás hogyan hat vissza a tájra, hogyan színezi, formálja annak életét. E téma köré szerveződött valamennyi program és előadás.

dr. Praznovszky Mihály, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatója a rendezvény házigazdájaként nyitó előadásában azt emelte ki, mennyire meghatározó a tájélmény a magyar irodalom nagyjainak életében. Babitsot idézve „A magyar irodalom szöttezéséről” beszélt, melynek alapvető színeit az alföldi, az erdélyi, a dunántúli és a felvidéki tájegység színei alkotják. A dunántúli irodalom a legösszetettebb, legjellegzetesebb, ez a vidék ma is a legszebb, legvonzóbb tájak közé tartozik, mely bővelkedik hegyekben, várakban, kolostorokban, udvarházakban, elmélyedésre alkalmas helyekben. Ezért is olyan gazdag a Bakonyról és a Balatonról szóló irodalom, melynek mítoszait, hagyományait **Sebő József** és **Mennyeiné Várszegi Judit** idézték fel.

Vannak természetesen olyan írók, költők is, akik számára a meghatározó élményt a nóg-rádi táj jelentette, jelenti. **Oroszlánné Mészáros Ágnes** igazgató előadásában Nógrád irodalmi emlékhelyeiről is szólt, bemutatva a balassagyarmati városi könyvtárnak Madách Imre szellemi hagyatékát, a madáchi életművet továbbbéltető több évtizedes, értékes műhelymunkáját.

A könyvtári gyakorlatban sokrétűen hasznosítható, praktikus információkat szerezhettek a résztvevők a Neumann-ház irodalmi szolgáltatásairól, irodalmi művek digitalizálásáról, melynek keretében a jelenkori szépirodalmi művek egyre bővülő körét teszik egységesen kezelt adatbázisban elérhetővé, biztosítva a sokszempontú keresést a kutatók tájékoztatására.

Nagy Csaba a Petőfi Irodalmi Múzeum Irodalmi Adattárát, a PIM adatbázisait mutatta be részletesen (Magyar életrajzi index, Magyar emigráns írók és műveik, Magyar írók sírjai, Díjak és díjazottak 1945 után, Kortárs írók bibliográfiája, Magyar családtörténeti adattár, Magyar írók bibliográfiája).

A konferencián még több fontos és gondolatébresztő előadás, beszélgetés is elhangzott, egyebek között irodalmi műhelyekről, szépirodalmi műfajokról, valamint arról, hogy melyek a leginkább kedvelt és olvasott szerzők, műfajok és olvasmányok napjainkban. **Dr. Nagy Attila** legújabb olvasásszociológiai kutatásainak eredményét tárta a hallgatóság elé *Szépirodalom-olvasási tendenciák* címmel.

Bényei Miklós, a debreceni Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár nyugdíjas igazgató-helyettese *A könyvtárak feladatai a helyi irodalmi értékek számbavételében* címmel tartott előadásában arra kereste a választ, hogy miért fontos a helyi irodalom feltárása, s hogyan kell azt megvalósítani. Az idén alapított Kertész Gyula-emlékermet Bényei Miklósnak ítéltek, elismerve helyismereti kutató-, publicista- és bibliográfus munkásságát.

A 12. országos helyismereti tanácskozás sokszínű, tartalmas és rendkívül színvonalas programjaiban, az ott közvetített ismeretekben az a gondolat tükröződött vissza, hogy értékeink között mennyire fontos szerepet játszanak irodalmunk hagyományai. Ennek lényegét találóan fejezi ki Keresztury Dezső szép gondolata, melyet mintegy tanulsgékként jegyeztem fel a balatonfüredi helytörténeti gyűjteményben:

„Órizzd nemzeti múltunk szép emlékeit úgy, hogy bennük megtaláld magad, újratere-mve hazánk.”

A Nagy Könyv játékhoz kapcsolódó közönségtalálkozók

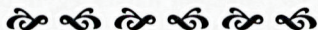
Október 4-én, 16.30 órától találkozik olvasóival Závada Pál író Bányaterenyén, a Városi Művelődési Központ és Könyvtárban.

Nagy Könyv vetélkedő október 8-án 10.00 órától Szécsényben, a Krúdy Gyula Városi Művelődési Ház és Könyvtárban.

Október 8-án, 10 órától kerül megrendezésre Szécsényben, a Krúdy Gyula Művelődési Központ kamaratermében, a nyugdíjas klubok között meghirdetett megyei vetélkedő.

Október 11-én, 11 órától Bányaterenyén, a Városi Művelődési Központ és Könyvtárban Márai Sándor: A gyertyák csonkig égnek című művéből adnak elő részleteket a Varietas Pódiumszínház és a Vertich Stúdió előadói.

Moldova György íróval október 24-én, 16.30 órától találkozhatnak olvasói Salgótarjánban, a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban.

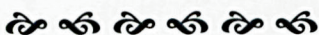

A Nagy Könyv legkedveltebb regényei közé került Nógrádi Gábor népszerű kötete a PetePite.

Nógrádi Gáborral író-olvasótalálkozókat tervezünk

a következő helyszínekre és időpontokra:

November 10.	Bányaterenye
November 22.	Varsány
	Bercel
	Szirák
November 24.	Romhány
	Vanyarc
	Pásztó
December 15.	Salgótarján
	Karancslapujtó

November 10-én, 17 órától Jókai Anna íróval találkozik olvasóival Pásztón, a Teleki László Városi Könyvtárban.

Szubjektív¹ tükörcserepek² a 37. MKE Vándorgyűlésről

2005. július 21-23. között Gödöllőn rendezték meg a **Magyar Könyvtárosok Egyesületének 37. Vándorgyűlését**, „*Hivatása könyvtáros*” címmel, kitérve ezzel azokat a szellemi jelzőkarókat, melyek a gondolat végtelen mezsgyéjét próbálják határok közé vonni; nevezetesen: ki a könyvtáros, mi a könyvtáros hivatása, milyen a hivatásként megélt könyvtárosság.

A szervezők, előadók, résztvevők különféle aspektusból próbálták körüljárni a hivatásos könyvtáros/könyvtáros-hivatás kérdéskörét, így állt a középpontban a készülő „*A magyar könyvtárosság etikai kódexe*” c. munka, szerveződétt kiállítás alkotó könyvtárosok műveiből, a szakmai etikával ill. a könyvtáros személyiségével foglalkozott a gyermekkönyvtárosok, a zenei könyvtárosok, az iskolai könyvtárosok és a bibliográfusok szekciójülése, valamint a „szeniorok” találkozója, s ugyanez volt a témája „*A szellem köztársasága*” c. műhelybeszélgetésnek, melyben „szakmán kívüliek” fogalmazták meg a könyvtárossal, könyvtárral kapcsolatos véleményüket, elvárásait. Szekciójüléseken (Informatikus Könyvtáros, ill. Műszaki Könyvtáros Szekció) vitatták meg az etika-szerzői jog-(elektronikus) információs szolgáltatás igen aktuális problematikáját is. Az intenzív műhelymunkát informális beszélgetések lehetősége, város- ill. kastélylátogatás, baráti találkozó, kul-túra (kirándulás Gödöllő és környéke kulturális értékeinek mentén) színesítette.

A **Társadalomtudományi Szekció** a vándorgyűlés 2. napján, a Szent István Egyetem 5. sz. előadótermében tartotta ülését „*Innováció és mindennapok: az alkotó könyvtáros*” címmel, **Bátonyi Viola** moderálásával.

Elsőként az Országgyűlési Könyvtár két tájékoztató könyvtárosa, **Villám Judit** és **dr. Jónás Károly** számolt be arról, hogyan született a munkahelyi feladatok és az egyéni hobby ötvözéséből két hiánypótló történelmi-politikai kézikönyv. Az *Elnöki almanach* a magyar országgyűlés elnökeinek életrajzát közli, időrendi sorrendben, korszakolva, házak (alsó-, felső-) szerinti bontásban. A biográfiákat bevezető tanulmányok és többszempon-tú visszakeresést biztosító indexek teszik teljessé. A szerzőpáros másik közös munkája a *Magyar kormányprogramok* címet viselő programbeszéd-gyűjtemény. Mintegy a kötetek utómunkálataként jött létre az elnöki archívum, valamint a házelnöki weblap, s már készül az *Elnöki almanach albumszerű kiadása* és a *Kormányprogramok és vitáik* című CD-ROM.

Ezt követően tanúi lehettünk egy élőszavas curriculum vitae-nek: a győri Galgóczi Erzsébet Városi Könyvtár igazgatója, **Horváth Sándor Domonkos** kalauzolta végig hallgatóságát életútján, s nem mellékesen ismertette az általa szerkesztett, www.kulturalisjog.hu címen elérhető, a kulturális joggal foglalkozó weblapot. Ars poeticának is beillő gondolatai: „*öröm új dolgokat létrehozni, felelősség azokat fenntartani*”, s minden 'lelki nyavalyánkra' „*kiváló gyógy mód: dolgozni kell!*”

Bánhegyi Zsolt a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárából egy tudománytörténeti oknyomozást vezetett végig szöveg és képekben, melynek során fény derült arra, ki is volt Chester Floyd Carlson, mi az a „szárazírás” (xerográfia, vagyis fénymásolás), s mi köze ehhez a magyar Selényi Pálnak.

Kastaly Beatrix (OSZK) előadása a „*Tudományok, művészet és kézművesség találkozási pontján: tananyagkészítés restaurátorok és könyvtárosok számára*” címet viselte. Szólt a képzés alakulásáról, az oktatott tantárgyakról (dokumentumtörténet, művelődéstörténet, technikátörténet, művészettörténet, anyagismeret, különféle technológiák, kémiai sajátosságok megismerése), a kapcsolódó jegyzetektől, oktatási segédletektől.

Az „*Ég és Föld: Csillagászat és földrajz az Egyetemen a 15-18. században*” című tárlat apropóján **Farkas Gábor Farkas**, az ELTE Egyetemi Könyvtárának könyvtárosa beszélt váráslatos térképekről, tudománytörténetről, a kartográfiai anyagok bemutatásának kulisszatitkairól, a hozzá kapcsolódó PR-tevékenységről, valamint arról, mekkora fontossága van a honlapnak egy kiállítás esetében is.

¹ Amikor a vándorgyűlés második napján lehetőségem volt részt venni, még nem tudtam, hogy a MKE Nőgrád Megyei Szervezete, ill. a Hírforrás „tudósítói minőségben” számít rám, így mind a szekciójülések kiválasztása, mind az ott készített jegyzetanyag terjedelme személyes érdeklődésem, ill. az adott témában való jártasságom/járatlanságom eredménye.

² Nem mozaikok! A tükör cserepeiből ugyanúgy összerakható az egész, de megkerülhetetlen az önmagunkbanézés folyamata. Minden átvett gondolat, módszer annyit ér, amennyit saját tudásunkból hozzáteszünk, amennyire magunk (intézményünk, településünk, ... stb.) képére formáljuk. A „tükörcserép” szókép használatáért, s „az arcunkra hulló gyertyavilág” láttatásáért örök tisztelet Sütő Andrásnak.

Szintén gyűjtemények bemutatásai szolgáltak alapul **dr. Mázi Béla**, MTA-könyvtáros „*Temérdek kincs közepében...*” című előadásához, melyben beszámolt az Egyetemi Könyvtár emlékszobáinak 1989-90-es helyreállításáról, virtuális vezetést tartott Thomas Ender digitális akvarelljei között, s szót ejtett a 2003 őszen megrendezett Rákóczi-emlékkiállításról.

A Szegei Tudományegyetem Egyetemi Könyvtárából érkezett **Aranyi Zoltán** végzettségét tekintve ugyan földrajz-történelem szakos tanár (tehát az etikai kódex nem vonatkozik rá), mentalitásában, az olvasó-információkereső közönség számára a lehető legmaximálisabb szolgáltatást nyújtani akarásában, kreativitásában azonban vérbeli könyvtáros. Minderről könyvtárának *Hadtörténeli Gyűjteménye* bemutatása kapcsán győződhattünk meg. Mesélt a részleg létrejöttéről (egy leszerelt amerikai katonai alakulat könyvtára Király Béla képviselő közbenjárására került intézményükhöz), az elvégzett munkafolyamatokról (a hagyományos különgyűjtemény megteremtésével, feldolgozásával párhuzamosan kihasználták az Internet kínálta lehetőségeket is; a könyvekkel együtt a könyvekről szóló dokumentumokat is közzétették, lehetőség szerint mindent digitalizálva; a könyvtári egységeket sajátos jelzetrendszerrel látták el), végül ízelítőt adott a gyűjteményből létrejött virtuális kiállítások közötti barangolás lehetőségeiből (útvonala nem lineáris: bár tematikus, azon belül pedig időrendi csoportosításban kínálja fel a menüpontokat, tetszőlegesen haladhatunk a tárlaton, a linkekre kattintva).

Az előadásokat követően a **Társadalomtudományi Szekció** a következő üzenetet fogalmazta meg: „*Az innováció a könyvtárosok mindennapjainak része. A társadalomtudományi könyvtárakban dolgozó könyvtárosok (könyvről, kiállítás rendezők, honlap készítő) nemcsak a könyvtárakat, a tudományt is szolgálják.*”

Délután a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központban zajlott a **Pest megyei és a Közkönyvtári szekció** pódiumbeszélgetése a könyvtárosi hivatásról, „*A Szellem köztársasága*” címmel. Nagy Attila olvasásszociológus beszélgetőpartnerei voltak: **Gereben Ferenc** művelődésszociológus, **Mezey Katalin** író, **Péterfi Ferenc** szociológus, közösségfejlesztő, valamint **Pomogáts Béla** irodalomtörténész. A kérdésre: mit várnak el a könyvtártól, a könyvtárostól, a következő válaszokat fogalmazták meg: „*a könyvtár minőségi különgyűjtemény*” (M. K.), „*legyen kulturális műhely*” (P. B.), „*a könyvtár aktív szereplője legyen a közönségnek, a körülöttünk zajló változásokban is, ... a léte, jövője függ attól, hogy tud-e agóra-szerepet betölteni*” (P. F.), „*a könyvtárosság hivatás a kultúra megmaradásáért*” (G. F.). Végezetül a Pest Megyei Szervezet és a Közkönyvtári Egylet – mottóként egy Kányádi idézetet választva – a következőképpen fogalmazta meg üzenetét:

„Itt a körömvér
ideje, Kosztolányi!
Körömszakadtáig!”
(Kányádi Sándor)

„*Biztos, hogy létezik a szellem köztársasága, ahol a tudósok, művészek, alkotók mellett szavaznak a könyvtárosok is. A szellem köztársaságában a könyvtár a kincstár. Körömszakadtáig.*”

Keressük hát mi is mindennapjainkban a kincseket, s osszuk szét számlálatlanul olvasóinknak, látogatóinknak.

Handó Péterné

„Olvasás, könyvtár, iskola – cigány szemmel”: HUNRA Konferencia Szabolcsban

A Magyar Olvasástársaság (HUNRA) idei, tavaszi konferenciáját a fenti címmel rendezte meg, Nyíregyházán, április 8-9 között. A konferencia apropóját a tavaly ősszel megjelent gyűjteményes kötet adta (Nagy Attila – Péterfi Rita: A feladatra készülni kell: A cigányság kulturális beilleszkedése és a könyvtár. Bp.: OSZK, 2004), melyben az írások nagyrészt erről a régióról szólnak.

Egy roma középiskolás gyönyörű szavalata után a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár igazgató helyettese köszöntött bennünket, majd a rendezvény másik szervezője: a Pedagógiai Intézet vezetője is üdvözölte az összegyűlteket. Ratkó József szavaival zárta mondanóját: „Ez a megye jobban tud oldani, mint kötni.”

Elsőként a 73 éves, halk szavaival is izzást teremtő Diósi Ágnes szociológus, a téma magyarországi első számú kutatója tartott előadást: *Esélyek magyarországi cigányként* címmel. Előadásában többek közt arról is szól, hogy a cigányság a mai napig – mégpedig minden írásbeliség nélkül! – meg tudta őrizni nyelvét. Magyarországon elsőként az 1961-es MSZMP párhatarozat foglalkozott a cigánysággal, s célként fogalmazta meg: 1. Rendszeres munkára kell őket nevelni, 2. Taníttatni kell őket. (*Cikkemet befejezve, másnap jött a szomorú hír: Diósi Ágnes elhunyt.*)

Bodnárné Kiss Katalin főiskolai oktató, Nyíregyháza: A leendő pedagógusok felkészítése a cigány tanulók oktatására, nevelésére címmel tartott előadásában a romológia tárgy oktatása során szerzett tapasztalatairól számolt be. A tantárgy első óráin feladatként kapják a hallgatók, hogy írják le – név nélkül –, milyen élményekre emlékeznek roma emberekkel való találkozásaikból. A válaszok többnyire sematikusak, negatívak és hihetetlenül elutasítóak. Ezen a képen úgy próbálnak változtatni a képzés során, hogy számos alkalommal küldik terepmunkára a tanulókat, és bizonyos idő elteltével a bennük élő kép pozitív irányba lendül át. Végtelen nyitottsággal és szeretettel fogadják őket a roma családok, közösségek.

Oláh Anna etnikai referens, Budapestről, *Szegregáció vagy integráció oktatási rendszerünkben* címmel saját gyakorlati tapasztalatairól számolt be, elsősorban a kiegészítő iskolák kapcsán. A „kiegészítő”, mint a szegregáció első lépcsőfoka. Elmesélte, hogy annak idején, kezdő pedagógusként ő is kiegészítő iskolában, túlkoros gyerekekkel kezdett, akik még le is köpték őt olykor. Jelenleg iskolai könyvtárosként, a drámapedagógia eszközeit felhasználva, elsősöket fogad és szókincsfejlesztő gyakorlatokat végez velük.

Kardos Ferenc, a nagykanizsai városi könyvtár igazgatóhelyettese – roma származású – hozzászólásában a kulturális olló tágra nyílásáról beszélt. A '70-es évektől a társadalom (a roma társadalom is) kezd szóródní, szegényekre – gazdagokra szétválni. A rendszerváltás után a gazdag cigány réteg kivált mintegy a cigányságból, és ma már csak a szegény cigány jelenti a cigányt.

Zsoldos Géza tiszabecsi általános iskolai igazgató Olvasásra nevelés az integrált és a roma program keretében egy körzeti általános iskolában címmel tartott beszámolót arról, náluk milyen módszerekkel igyekeznek a többszörösen hátrányos helyzetű, érzékszervi-, értelmi fogyatékos gyerekeket könyvtárba vonzani.

Szakmailag legérdekesebb és konkrét gyakorlati ötleteket adó volt Endrédi Szabó Erika előadása, aki arról számolt be, hogy a bicskei városi könyvtárban milyen foglalkozások folynak a cigány gyerekek bevonásával. Első lépésként felmérte a gyermekkönyvtár: mit is szeretnének csinálni náluk ezek a gyerekek? Majd a foglalkozásokban beépítették kéréseiket: szerelmes verseket kerestek, aztán ők maguk is írtak. Szerkesztettek saját újságot, ami jó apropónak bizonyult a különböző sajtóféleségek megismeréséhez. „Sztár-Internet”: sztárok web-oldalainak keresgélésén keresztül ismerkedtek az Internet-használattal. Hallgattak közösen verses CD-eket és

beszélgettek a hallottakról. Tartottak felolvasóversenyt. Hangsúlyozta az előadó: nagyon fontos, hogy személyhez kötődő legyen mindez, mert a gyerekek nagyobb biztonsággal jönnek be a könyvtárba, ha tudják, hogy adott könyvtáros szívesen fogadja őket, név szerint ismerik és őket is nevükön szólítja.

Jenei Teréz, a Nyíregyházi Főiskola intézetvezetője előadásában – *A szemléletváltás szükségessége a cigány tanulókat érintő oktató-nevelő munkában* – hangsúlyozta: a lehető legrosszabb megoldás a szegregáció (elkülönülés, elkülönítés). A társadalom többségét fel kell készíteni a máság elfogadására, ugyanakkor a kisebbségnek is esélyt kell adni korán a beilleszkedés megtanulására. A burkolt szegregáció jellemző példája a differenciálás, a csoportbontás, mert alig ad esélyt a kitörésre.

Az esti gyors vacsora és egy órányi lazítás után filmvetítés és beszélgetés nyúlt bele az éjszakába. Balogh Gyula cigány származású költő és pedagógus Nagyrábérol érkezett közénk, és saját verseit olvasta fel.

A másnapi program indításaként Péterfi Rita, a Könyvtári Intézet szociológusa egy apró faluban végzett követéses vizsgálatról számolt be: *A beilleszkedés egy lehetséges útja: az uszakai cigányság találkozása a kereszténységgel*. Már a harmadik generáció tér meg a kereszténységhez, s ez minőségi változást hozott az életükbe: dolgoznak, házaikat tisztán tartják, és folyamatosan bővítik. Nem isznak alkoholt és a faluban még kocsmá sincsen.

Kardos Ferenc előadásának egy cigány mese címét választotta: *Szárazon járó csónak* s ezzel mintegy utalt arra, mennyire fontos a roma közösségek számára is a szájhagyomány útján továbbadott múlt. A hagyományos közösségek szétesésével megszűnt a mesélés, a „mesélte-tés”: mesék felolvasatása a közös összejöveteleken. A rendszerváltással létrejövő kisebbségi önkormányzatok munkájához nélkülözhetetlenek voltak az írástudók, írás-értelmezők. Megkezdődött a cigány értelmiség kialakulása, szélesedése, „dokumentum-termelő lett a cigány közösség”. A hivatalos papírok olvasásának kényszere később belső igénnyé válva a szépirodalom felé is elvitte néhányukat.

A konferenciát Nagy Attila foglalta össze záró szavaiban, s egyúttal köszönetet mondott vendéglátóinknak a szíves fogadtatásért, mert mindez segített abban, hogy a fesztett és sűrű program, az előadások sokasága mégis kellemes élménnyé tegye ottlétünket, a szakmai, szellemi gyarapodáson túl.

Máté Lászlóné

PÁLYÁZATI EREDMÉNY

A községi és városi könyvtárak állománygyarapítási összegének javítására kiírt felzárkóztató pályázat Nógrád megyei nyertesei:

Ssz.	Település	Támogatási összeg
1.	Bánk	25.000,-
2.	Bercel	63.000,-
3.	Mátraszele	95.000,-
4.	Mihálygerge	57.000,-
5.	Nagylóc	38.000,-
6.	Nógrádmogyer	95.000,-
7.	Palotás	32.000,-
8.	Rimóc	180.000,-
9.	Szuha	32.000,-
10.	Szurdokpüspöki	63.000,-
11.	Terény	38.000,-

OLVASÓTÁBOR SZLOVÁKIÁBAN

Balassi Bálint Megyei Könyvtár szlovák nemzetiségi olvasótáborát idén a Lélekipendítők Társaságának közreműködésével 2005. július 4-10. között rendezte meg a szlovákiai Lát kyn. Bár a tábor időtartama a tervezettnél rövidebb volt, mégis igen tartalmas programot sikerült megvalósítanunk.

Igyekeztünk mindazt belesűríteni a rendelkezésünkre álló időbe, ami az előzetes elképzeléseinkben szerepelt, így igen gyorsan perogtek az események.

Táborunkba Nógrád megye szlovák nemzetiségi településeiről invitáltunk gyerekeket. A résztvevők többsége felső tagozatos volt, de velünk tartott néhány kisebb gyermek is.

A résztvevők életkori megoszlása nem befolyásolta a munkát, kisebbek és nagyobbak egyaránt örömmel vettek részt mind közös, mind pedig kiscsoportos programjainkon.

Táborunk témájául idén a „Híres szlovákok” címet választottuk. Igyekeztünk olyan személyiségek életét, munkásságát bemutatni, akik származásuk, munkásságuk, életútjuk révén kötődnek Szlovákiához vagy a szlováksághoz, illetve Magyarországhoz a magyarsághoz. Tudósok, művészek, írók élete példaértékű lehet, többségük élete, munkássága nem szerepel az iskolai tananyagban, ezért éreztük úgy, hogy érdemes lenne felhívni szellemi értékeinkre is a figyelmet. Az életművek megismerése önállóan, kiscsoportban és közös foglalkozásokon történt, így ismerhették meg Bél Mátyás, Tessedik Sámuel, Blaha Lujza, Jedlik Ányos, Czinka Panna és Benyovszky Móricz életét. (A válogatás alapja Laco Zrubec: Slávni slováci sveta c. műve volt.)

Igen eredményesnek tartjuk a naponta megtartott nyelvi foglalkozásokat, amelyek célja az alapszintű társalgási szituációk megismerése és gyakorlása valamint a nyelvi memória és a szókincs fejlesztése volt. Örömmel tapasztaltuk a gyerekek érdeklődését és együttműködését. A táborba érkezők különböző nyelvi előismerettel rendelkező gyerekek erősen motiváltak voltak főként a társalgási gyakorlatok terén, hiszen az ott megszerzett és begyakorolt ismereteket azonnal a napi nyelvhasználatban – főként a szomszédos táborban lévő fiatalokkal történő ismerkedés során – valamint az tüzletben, a szálláson, a személyzettel való kommunikáció során alkalmazhatták.

A tanulás és ismeretszerzés mellett kirándulásokon, túrákon ismerhettük meg Szlovákia szép tájait, nevezetességeit. Jártunk az Antoli kastélyban, gyönyörködtünk Selmecbánya gyönyörű városképében. A legemlékezetesebb valamennyiünk számára a Bányászati múzeumban tett látogatásunk volt, amikor is a régi bányászok útját követve mi is leszálltunk a bánya mélyére. Másik kirándulásunk az újonnan megnyitott Harmaneci cseppkőbarlangba vezetett, ahová egy hosszabb túra után jutottunk el. A gyönyörű cseppkővek látványa kárpótolt a korábbi fáradalmakért. A visszaúton meglátogattuk a vadregényes fekvésű Špania dolina nevű kis bányászfalut, ahonnan lenyűgöző kilátás nyílt a környékre; építészeti együttese, románkori eredetű temploma mellett egyedülálló élmény nyújtott a 2004-ben kialakított orloj, amely a bányászok életét mutatta be minden órában.

Szinte minden évben felkeressük a Raticov vrch nevű falucskát, ahonnan kiváló túraútvonalak vezetnek a környékre. Idén sajnos az eső elmosta a Bystriansky vízeséshez tervezett utunkat, helyette felkerestük az idén 10 évfordulóját ünneplő kapucinus templomot és kolostort, ami nemcsak különleges építészeti alkotás, de kiváló panorámában gyönyörködhattünk a templom dombról. A gyerekek számára óriási élményt jelentett ugyanígy a karácsonyfadisz-gyártó manufaktúra meglátogatása, ahol nemcsak a munkafolyamatokat tekinthettük meg, de a gyerekek ki is próbálhatták, hogyan kell az anyaggal bánni.

A Gyetvai folklórfesztiválra tervezett utunk az esős időjárás miatt elmaradt, de így is tartalmas és sokszínű élményben volt részünk.

A sűrű programból nem hiányzott a sport és a szabadidős tevékenységek, amelyekre a tábor területén nyílt alkalom (asztalitenisz, foci, tollaslabda, lovaglás stb.) Népszerűek és sikeresek voltak a közös esték, a ki mit tud, activity, daltanulás és egyéb játékok.

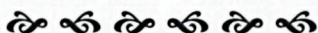
Bízom benne, hogy eredményes, tartalmas programunk sokáig emlékezetes lesz a gyerekek számára. Erre garanciát jelenthet az is, hogy minden résztvevő jelezte, hogy jövőre is szívesen táborozna velünk.

Táborunkat támogatták:

- Országos Szlovák Önkormányzat
- A Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány
- Nógrád Megye Közgyűlése

Köszönjük a támogatók anyagi segítségét, a gyerekek aktivitását és érdeklődését, illetve külön köszönet illeti a losonci Nógrádi Könyvtárat a baráti támogatásért. És végül, de nem utolsó sorban köszönöm a kiscsoportvezetőknél, Pribisán Teréznek és Ugra Zsuzsának a munkáját, akikkel együtt dolgoztunk, izgultunk, játszottunk és együtt örültünk a tábor sikerének.

Ferik Ibolya

Fejlesztések a kistelepülések könyvtáraiban

A könyvtári terület 2003 és 2007 közötti legfőbb stratégiai célkitűzéseinek egyik legfontosabb eleme a regionális és kistelepülési könyvtári ellátás megoldásainak kidolgozása.

Mi, a kistelepülési ellátással foglalkozó könyvtárosok valamennyien nagy érdeklődéssel vártuk azokat a konferenciákat, tanácskozásokat, amelyek során összegzésre, értékelésre kerültek az eddigi tapasztalatok. Végül megszületett az a javaslat, amelynek alapján már a múlt évben megkezdődhetett a korábbi tapasztalatokon alapuló, de magasabb szintű ellátást jelentő mozgókönyvtári ellátás megszervezése.

Ennek első lépéseként a Nemzeti Kulturális Alap már 2004-ben egyedülálló pályázati lehetőséget kínált a megyei könyvtárak számára, amely lehetővé tette egy olyan dokumentumbázis kialakítását, amelynek egyes részeit a tagkönyvtárak között rendszeresen cserélve, folyamatos és friss információkhoz való hozzájutást biztosított a legkisebb településen élők számára is.

2004 év végén elfogadta a kormány a Könyvtári fejlesztési koncepció a községekben, különösen a kistelepülésen élők számára című előterjesztést és a 2005. évre szóló költségvetésben forrásokat rendelt a feladathoz.

Első ízben januárban szembesülhettünk ezzel a lehetőséggel, amikor is a kistérségi társulások a 2005. évi normatív működési támogatások igénylése során mozgókönyvtári feladatra is igényelhetek támogatást az 5/2005. (I.19.) Korm. rendelet alapján.

Márciusban jelent meg a 36/2005. (III.1.) Korm. rendelet a többcélu kistérségi társulások megalakulásának 2005. évi ösztönzéséről és modellkísérletek támogatásáról. Ennek keretében újabb kistelepülések nyerhettek támogatást mozgókönyvtári szolgáltatásra.

Nógrád megyében a kistelepülési ellátás kérdése súlyponti, hiszen a megye lakóinak többsége kisebb-nagyobb községben él, ahol igen eltérő színvonalú a könyvtári szolgáltatás. Bár megyénkben három ellátórendszer foglalkozik kistelepülési könyvtárak ellátásával, így is csak a települések kb. 40 %-a kapcsolódik be ezekbe a rendszerekbe. Sok a szünetelő és az alacsony szinten szolgáltató könyvtár.

A fenti helyzetkép ismeretében igyekeztünk minden olyan lehetőséget kihasználni, amely előrelépést jelenthet a fenti helyzetből.

Sikeresen pályáztunk az NKA pályázatán, ahol csereállomány gyarapítására 4 millió Ft-ot nyertünk. A fenti összeget igyekeztünk úgy felhasználni, hogy mindenféle olvasói érdeklődést kielégítsünk. Sokféle, színes anyagot válogattunk; egy másik pályázat révén a megvásárolt

anyagot az interneten kereshetővé tettük. Így a kiskönyvtárakban is lehet válogatni és a kérések alapján tudjuk az igényelt állományt kiszállítani. Tagkönyvtáraink számára negyedévenkénti csere lehetőségét biztosítjuk, igény szerint lehetőség van ennél gyakoribb cserékre, illetve egyedi kérések kielégítésére is. Emellett a könyvtárosok számára a raktárunkban is válogatási lehetőséget kínálunk.

Januárban felvettük a kapcsolatot azokkal a kistérségi társulásokkal, amelyek jogosultak lehetnek volna a normatív támogatás igénybe vételére.

Olyan kistérségek élhettek a lehetőséggel, ahol legalább 4 olyan kistelepülés van, amely nem nyilvános és mozgókönyvtári szolgáltatást rendel meg. A beadási határidőre a kritériumoknak egyedül a salgótarjáni kistérség felelt meg, és 4 település számára igényelt normatív támogatást. A négy település közül Ipolytarnóc, Kishartyán, Sóshartyán a Balassi Bálint Megyei Könyvtár Ellátóközpontjától, Rákócziánya pedig a TEMI könyvtártól rendelt meg szolgáltatást.

Örömmel tapasztaltuk és hálásak vagyunk valamennyi partnerünk készséges együttműködéséért, amely megkönnyítette mind az előkészítést, mind pedig a támogatás felhasználását, amely könyvtáranként 1.089.000,- Ft volt. A felhasználásáról az érdekelt felek bevonásával döntöttünk. Kiemelt figyelmet fordítottunk a szolgáltatás fogadás feltételeinek kialakítására. Ennek megfelelően minden szolgáltatóhelyre vásároltunk számítógépet, multifunkcionális nyomtató-szkenner-fénymásoló készüléket, és könyvtári bútorokat, vagy igény szerint technikai eszközöket (televízió, hifi torony stb.) A támogatás másik részét könyvtáranként 250.000,- Ft-ot dokumentumbeszerzésre fordítjuk, illetve a szolgáltatás költségeit fedezzük belőle. Az önkormányzatok biztosítják a szélessávú Internet elérést a szolgáltatás igénybevételéhez.

A fenti fejlesztések eredményeként nemcsak az állományok felfrissítését, hanem a korszerű dokumentum és információáramlás lehetőségét is biztosítja. Lehetővé teszi, hogy az olvasók számára szélesebb körű és modern szolgáltatásokat biztosítsunk, kulturált, esztétikus környezetben.

A lehetőségnek annál inkább is örülünk, mivel a négy könyvtár közül korábban csupán a kishartyáni működött folyamatosan, a többi három községben évtizedek óta nem volt könyvtári ellátás. Úgy gondolom ezzel a fejlesztéssel sikerült életet lehelni az eddig csak vegetáló vagy évek óta szünetelő könyvtárakba.

Március végén újabb pályázati lehetőség kínálkozott a mozgókönyvtári ellátás fejlesztésére a kistérségeken belül. Itt már nemcsak normatívára, hanem fejlesztésre is pályázhattunk. 3 kistérséget kerestünk meg együttműködésüket kérve, a pásztoít, a rétságit és a szécsényit. Minden kistérségben előkészítettük a pályázatot, kidolgoztuk a pályázati anyagot, költségvetéssel, feladattervvel együtt. Sajnos a három pályázat közül csupán a szécsényi kistérség pályázata bizonyult eredményesnek, amelynek révén újabb 5 község juthat forráshoz könyvtára fejlesztésére: Endrefalva, Nógrádszakál, Magyargéc, Nógrádsipek, Ludányhalászi, közülük három könyvtár évtizedes szünetelés után indulhat újra a Balassi Bálint Megyei Könyvtár Ellátóközpontjának és a támogatásnak köszönhetően.

Bizunk abban, hogy a pozitív példák és eredmények más önkormányzatot és kistérséget is arra ösztönöznek, hogy éljenek a támogatási lehetőségekkel. Ellátóközpontunk továbbra is szívesen segít és koordinálja azokat a tevékenységi területeket, amelyek forrásbővítésre és szolgáltatáskorszerűsítésre adnak lehetőséget.

Ezúton is szeretném megköszönni a munkában résztvevő kistérségek képviselőinek, munkatársainak, a tagönkormányzatoknak, könyvtárosoknak és partnerkönyvtárainknak az együttműködést, és további eredményes közös munkát kívánok!

Ferik Ibolya

„Útjaink, állomásaink... József Attila nyomában” olvasótábor

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár József Attila születésének 100. évfordulójára jelentős programokat tervezett, köztük a Nógrád megyei és a határon túli magyar fiatalok (felvidékiek, vajdaságiak, erdélyiek) olvasótáborát, melyet 2005. július 16-28. között - rövid budapesti kultúrtörténeti kirándulás után - Balatonmáriafürdón, a Regens Wagner Közhasznú Alapítvány Vendégházában rendeztünk meg.

Az olvasótáborban vezetőikkel együtt 40 fő vett részt.

Olvasótáborunk keretjatként József Attila életének, alkotásainak, azok üzenetének megismerésére építettük. A résztvevő diákok más-más kulturális háttérrel rendelkeztek, közös alapot, kiindulópontot a magyarság és az anyanyelv mellett József Attila költészete jelentett.

Ennek megfelelően az ez évi tábor tematikájának kulcsszavai a következők voltak:

útkeresés, utak és állomások, egyén és közösség, kapcsolatok, előítéletek, tisztesség, eszmélet, hit, magyarság.

A tábor társrendezői a Nógrád Ifjúságáért Gyermekek- és Ifjúsági Alapítvány és a Nógrád Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület voltak. Így tudtuk biztosítani mindazon előadók meghívását, akiknek a program alapján feltétlenül el kellett látogatnia az olvasótáborba.

Olvasótáborunkat számos alapítvány, szervezet és intézmény támogatta, melyet ezúton is köszönünk.

Anyagi támogatóink mellett a tábor határon túli és Nógrád megyei segítőinek is köszönetet mondunk, akik a résztvevők jelentkezésénél segítettek munkánkat.

Idén is szociálisan és kulturálisan hátrányos helyzetű fiatalokat vártunk az olvasótáborba, azokat, akik a hátrányos helyzet ellenére az irodalom és „testvérműzsái” iránt különösen érdeklődnek, aktívan részt vesznek a helyi közösségük mindennapi életében. A fiatalok nem érezték tehernek a tábor speciális programját, hanem abban örömmel, lelkesen, legjobb felkészültségük alapján vettek részt.

A résztvevő jelöltek egyéni és közösségi feladatokat kaptak az olvasótábor kezdete előtt. „Mit üzen nekem József Attila?” címmel egyénileg fogalmazást kellett írniuk, fel kellett készülniük a tábor időszaka alatt megrendezett műveltségi vetélkedőre. A legjobb fogalmazásokból válogattunk a szöveggyűjteménybe is. Nógrád megye Palócföld című irodalmi, művészeti, közéleti folyóiratában Dr. Praznoszky Mihály főszerkesztő az ősz folyamán jelenteti meg azt a válogatás, amely minden táborozó munkájából közöl majd részleteket.

Közös (régis) feladatuk volt az „Időutazás” című, József Attila életútját felölelő bemutató est közös szerkesztése, melyet a tábor időszaka alatt mutattak be.

A tábor szakmai programjának kidolgozását a táborvezetőség vállalta fel.

Elképzelésünkről még ez év januárjában megkérdeztük Dr. Tverdota György irodalomtörténészt, József Attila-kutatót, aki elgondolásunkat nagyon jónak és támogatandónak értékelte. A felkészülés során a szakmai programot a táborvezetőség közösen alakította, formálta.

Megterveztük a közös- és kiscsoportos foglalkozásokat, kitaláltuk és teszteltük a tábor témájához kapcsolódó új játékokat. Hagyományainknak megfelelően a közös és a kiscsoportos foglalkozásokhoz szorosan kapcsolódó szöveggyűjteményt is szerkesztettünk.

A táborvezetőség tagjai a Lélekipendítők Társaságát képviselték az olvasótáborban.

(Ez a civilszervezet az olvasótáborok életben tartásáért, értékeinek ápolásáért és a sajátos tábori módszertan hazai és határon túli átörökítésének érdekében jött létre ez év márciusában.)

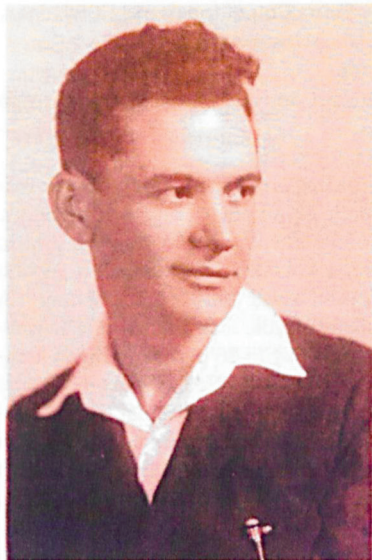
A tábor krónikájához a „Tábori Szép Szó” szerkesztői folyamatosan gyűjtötték az anyagot.

Az újságot szerkesztés után az ősz folyamán szeretnénk megjelentetni és minden résztvevőnek, támogatónak és szervezőpartnernek eljuttatni.

A táborról készült dokumentációt a Lélekipendítők Társaságának honlapján is elhelyezzük majd.

Az olvasótáborról több ízben hírt adott a Nógrád Megyei Hírlap. A Balaton Rádió és a Magyar Katolikus Rádió is készített interjút a két táborvezetővel. A Magyar Televízió Sorstársak című

műsorában, amely a szállásadó alapítvány tevékenységéről készült, szintén megszólalhattak a táborozók is. A Magyar Televízió Tudásakadémia című műsorának szerkesztősége is érdeklődött a tábor programja iránt.

József Attila

A Tihanyi Apátság megtekintése után érkezünk Balatonmárfiafűrdőre.

A tényleges táborozás helyszíne, a Regens Wagner Közhasznú Alapítvány Vendégháza volt Balatonmárfiafűrdő központjában.

Az üdülőhely nagyon szép természeti környezetben, közvetlenül a Balaton mellett található.

A résztvevők élvezték az ízlésesen berendezett, minden igényt kielégítő, összkomfortos táborhelyet és annak környezetét, a szálláshelyhez tartozó elkerített szépen rendben tartott parkot.

A szálláshely állandó lakóival, a halmozottan sérült gondozottakkal a táborozók rövid idő alatt megismerkedtek. Az alapítvány dolgozóival, személyzetével kölcsönös bizalmon alapuló, nagyon jó, szinte baráti kapcsolatot alakítottunk ki.

Balatonmárfiafűrdőre való érkezésünk első estjén meghallgattuk FÖLDES LÁSZLÓ, HOBÓ József Attila estjét „Tudod, hogy nincs bocsánat” címmel. Az előadás nemcsak Hobó előadásmódja miatt volt felejthetetlen, hanem azért is, mert a művész az előadás után egy hosszú beszélgetésre is köztünk maradt.

A táborban három kiscsoportban dolgoztak a diákok, amelyeket a kiscsoportvezetők irányítottak.

A kiscsoportok feladata volt a táborot lezáró záróműsor elkészítése is. Így a szakmai munka gerince a kiscsoportos foglalkozások keretében zajlott.

A napindító közös foglalkozás az ebédig tartott, amely után az AKÁRMI következett.

Ezt az időt a fiatalok saját belátásuk szerint használhatták fel. Részt vehettek kézműves foglalkozásokon, illusztrációkat készíthettek, fürödhetek a Balatonban, sportolhattak és a konditeremben erősíthettek, pingpongozhattak.

A délutáni kiscsoportos foglalkozások után a táborot olyan jeles személyiségek látogatták meg, mint JELENCZKI ISTVÁN rendező és képzőművész, olyan irodalomtörténészek, mint DR. POMOGÁTS BÉLA, DR. TVERDOTA GYÖRGY, DR. PRAZNOVSZKY MIHÁLY. Vendégünk

Nagy öröm számunkra, hogy egy-egy napra idén is fogadhattunk tapasztalatszerzés céljából a tábori munkát figyelemmel kísérő budapesti egyetemi hallgatókat.

A tábor első napjai Budapesthez kötődnek, ahol meglátogattuk József Attila Gát utcai szülőházát, a Petőfi Irodalmi Múzeum vendégeiként Kozma Éva kalauzolásával megtekinthettük az ott felállított József Attila kiállítást mellett a többi kiállítást is, este pedig részt vehettünk az intézmény által szervezett Kaláka és a Szélkiáltó Együttes koncertjén.

A Petőfi Irodalmi Múzeumban MARÓTI ISTVÁN, a Hang- és Videotár fősztályvezetője fogadott minket, aki saját olvasótáboros élményeiről is megemlékezett.

A PIM-ben került sor a tábor ünnepélyes megnyitására, amely után a csoportépítés, és az ismerkedést elősegítő játékok következtek.

Irodalmi sétán vettünk részt a Kerepesi úti temetőben, ahol SELLEI ZOLTÁN előadóművész vezetésével megkoszorúztuk József Attila sírját, illetve egy-egy szál virágot helyeztünk el más írók, költők sírján is. A gyerekek többsége még sosem járt ebben a sírkertben, élmény volt hallgatni a visszaemlékezéseket a költőkről, írókról, közben ott állni „mellettük” és emlékezni rájuk.

volt még DR. BÁNLAKY PÁL szociológus, ZOMBORI OTTÓ csillagász, T. PINTÉR KÁROLY újságíró, TELEK ERVIN addiktológus, akik előadásaikkal vagy foglalkozásaikkal meghatározó élményt jelentettek a diákok számára.

Az esti előadást az „Időutazás” követte. Ezek az esti bemutatók nagyon népszerűek voltak, ugyanis a diákok mellett, hogy tényleg felkészülten és kreatív módon oldották meg a feladatot, gondosan szerkesztették a programjukat és fűszerezték azt diákok humorral is.

Az egymásnak játszás, ennek öröme, mindenkit megérintett.

Folyamatosan játszottuk a tábor hagyományos, közös játékeit, amelyek közül többet már más táborok is átvettek tőlünk.

Két, most először megrendezett program külön figyelmet érdemelt:

A Nagy Könyv játék: A résztvevőket már a tábort megelőzőleg arra kértük, hogy hozzák magukkal kedvenc könyvüket és készüljenek fel arra az esetre, hogy ezt a könyvet meg kell védeniük. Először összeállítottuk az általuk hozott, legkedvesebb olvasmányuknak számító könyvek listáját, majd a gyerekek szavazhattak a tábor legjobb 12 könyvére, a következő fordulóban a legjobb négyre, végül pedig a két legjobbra. A tábor két kedvenc könyve Orwell: 1984 és Saint Exupéry: A kis herceg című regénye lett. A tábori Nagy Könyv nagy játékában azok, akik az Orwellre szavaztak szembeálltak A kis hercegre voksolókkal. Mindkét csapatnak volt 15-20 perce egy olyan kampányfilm megrendezésére, amelyben meggyőzik a zsűrit, hogy az ő könyvük legyen a tábor Nagy Könyve. Nagyon érdekes, humorral tűzdelt előadásokat lehetett látni. Mindkét csapat kitett magáért, de végül hosszas vívódás után Orwell műve győzött. Úgy érzem, hogy ez a játék nagyon sikeres volt már csak azért is, mert a játék után többen azok közül, akik Orwell regényét nem olvasták, jelezték, hogy ezek után biztosan el fogják olvasni. Készült egy közös kampányfilm is, amelyet szintén videóra rögzítettünk.

Ez a játék a következő években hagyományos játékként fog szerepelni az olvasótábori programban.

Műveltségi vetélkedő: Eddig nem tartozott a tábor szorosan vett hagyományai közé, de a jövőben mindenképpen azzá válik. A diákok bámulatosan felkészültek voltak József Attilából és korának irodalmából. Nem csak tárgyi tudásukat, hanem leleményüket, kreativitásukat is megmutathatták a vetélkedőn – activity vagy szerepjáték – formájában.

A különböző, érdekesen összeállított feladatok és kérdések forgatagában rengeteg érdekesség és fontos információ hangzott el a költőről, amelyeket a gyerekek akár a tanórákon is elmondhatnak. A versenyszellem mellett az együttműködés is fontos volt a vetélkedő végigjátásához. Egyik meghatározó pontja volt ez a tábornak. A vetélkedő forgatókönyvét az egyik kiscsoportvezető állította össze, a verseny sikeressége az ő gondos, előkészítő munkájának és játékvezetésének is köszönhető.

Összességében egy gondosan előkészített, jól szervezett, sikeres tábor volt az idei is, ahol a táborvezetőség keményen dolgozott és mindent megtett a tábor sikeréért.

A résztvevők rengeteg pozitív élménnyel és tapasztalattal térhettek haza, ezt az általuk, illetve a tanáraik, szüleik által küldött köszönőlevelek is bizonyítják.

Olvasótáborunk megrendezése arra is pozitív példaként szolgált, hogy egy értékes cél érdekében hogyan tud sikeresen együtt dolgozni, pályázni kulturális intézmény magyarországi és határon túli civil szervezetekkel, oktatási és közművelődési intézményekkel.

Reméljük, hogy az elkövetkezendő években is lesz alkalmunk erre.

Gyეთvainé Szorcsik Angéla
táborszervező-vezető

Könyvtáros továbbképzés a GatewayUK tájékoztató pontok referenz könyvtárosai számára

2005-ben Veszprém adott otthont a British Council Hungary évente megrendezendő továbbképzésének, mely alkalmat teremt mindenkor arra, hogy a megelőző statisztikai év eseményeit sorra véve a tapasztalatait elemezze, s a továbblépés mi-kéntjeiről új javaslatokat fogalmazzon meg. Eleven tapasztalatcsere ez a magyaror-szági megyei könyvtárak, a FSZEK központi, ill. fiókkönyvtáraiban működő szolgál-tások, s a vendéglátó intézmények között.

A „vándorlás” az újabb helyszín megismeréséért mindenkor megéri a fáradsá-got. Városismeret és emberismeret a hozadéka, s a helyi adottságok és az adottsága-ikkal élni tudás mértéke pedig mindenkor meghatározó élménye az odasereglőknek. Látni egy megújult könyvtárat önmagában is öröm, s ha a megújulás szolgáltatásbő-vüléssel, tartalmi gazdagodással is jár, az már maga a boldogság.

Nem öröm-e egy réglátott kolléga viszontlátása? Nem öröm-e fiatal férfiakat üd-vözölni a könyvtáros szakma e területén? Együttlétünk során a sokféleség a megújul-ni tudás képességét is felszínre hozta. Ehhez persze szükség volt a BCH által elő-irányzott, megtervezett programok végrehajtására. Ebből pedig volt elegendő. A sok-színűség hiányát sem lehet felróni semmiképpen.

Visszatekintve az egy plusz két félnap időtartamra, amelyet munkával töltöt-tünk: kétségessé válik a beszámolás olyan léptéke, amely sok ne lenne. Dinamikus, felkészült volt minden előadó. A tájékoztatás, az információátadás nagy súllyal ke-rült a programba. Ennek gyakorlására és ellenőrzésére is sort kerítettek. /Ez utóbbi lehetőség volt jutalomkönyvek szétosztására is./ A Nagy Könyv évében helye volt az olvasókörök témaköréhez is kapcsolódni. Felvillanásként éltük meg az olvasás – ol-vasó tréninget, ugyanúgy, mint azt az élménybeszámolót, amely egy brit konferencia gyakorlati tapasztalatairól szólt. Belefért még két „nyelvtudásmérő szakember” be-mutatkozása is, akik az elvégzett munkájukról, céljaikról, megrendelhető tréningjeik-ről szóltak.

Szellemi táplálék volt bármelyik formája a felsoroltaknak és a fel nem soroltak-nak. A helybéli helytörténész városkalauza csakúgy élmény volt, mint maga a látni-való. Jószívvel emlékezünk a veszprémi kollégák odaadó figyelmességeire, a köztünk töltött 14 órás szolgálatukra.

Füzetlapok teltek meg tudnivalókkal, a kapott mappa teli hasznos információval.

Mi tehát a teendő? Nos, a leglényegesebb információk szerepelnek a világhálón a sokak által már ismert címen: www.britishcouncil.hu. Az elektronikus információát-adás begyakorlására kétnapos egyéni képzési formát biztosítanak, valamint egyéb más lehetőségek bevezetésén is dolgoznak.

Kérjük, ismerkedjenek meg a BCH által felkínált lehetőségekkel! Használják a megyei könyvtárakban elérhető GatewayUK szolgáltatásokat! Vegyék igénybe az idén ősszel megújult budapesti Információs Központ forrásanyagait, online forrásai bármely témakörben kiindulópontul szolgálnak az érdeklődőknek!

„Szabadságon volt a Balassi Bálint Megyei Könyvtár!”

Az első félév feszített tempója, intenzív munkavégzése mind könyvtárosnak, mind pedig könyvnek szabadságot írt elő július hónapra. Így kezdődött az a történet, amiről rövid kis beszámolómmal szólni fogok.

Nógrád megye legnagyobb nyilvános könyvtára tehát arról értesítette olvasóit a nyár elején, hogy 2005. július 4-től augusztus 2-ig korlátozottan tart nyitva. Ez idő alatt sem maradtak az olvasók könyvtár nélkül, hiszen számukra a földszinti térben biztosított volt a dokumentumcsere, a számítógépes információkeresés, a folyóiratok, napilapok helybenolvasása, a közhasznú információszolgáltatás telefonon keresztül, és még „sok minden más” is.

Általában nem szokás megmagyarázni a „sok minden más” kifejezést, de úgy érzem, most tehetek kivételt, hiszen olyan történekekről kívánom tájékoztatni olvasóinkat, kollégáinkat, melyek tanulságosak is lehetnek.

Mire is gondolok? A korlátozott nyitva tartási idő alatt is gyarapodott CD és DVD állományunk, folyamatosan kerültek a polcokra új könyvek, épültek a könyvrekordok.

Az olvasók általában az új és friss könyvért jönnek be hozzánk, de örömmel látták viszont kedvenc regényeiket újrakötött formában is. Igyekeztünk újjal és megújítottal is meglepni nyitásra a hozzánk betérőket.

Megtettünk mindent annak érdekében is, hogy a könyvpolcokon az érdeklődő könyvtári rendben találja meg a keresett dokumentumát, átfogó, frissítő tisztasági takarítás utáni állapotot érzékeljen intézményünk valamennyi terében.

Azok a napközis csoportok, akik a nyári szünidei táborból látogattak hozzánk ez idő alatt, hála a köszönték meg könyvtári óráinkat, foglalkozásainkat, melyeket a tető felújítás szerszámainak kopácsoló hangja sem árnyékolta be.

Kollégáink a nyáron sem feledkeztek meg az idősekről, akiket a szabadság alatt is meglátogattak a házikölcsönzés keretein belül öregbetűs könyvekkel, videokazettákkal.

Júliusban zajlott intézményünk szervezésében két olvasótábor is, melyeknek a célja a hagyományok ápolásán és a kapcsolatok építésén túl, az értékek megőrzése, és átadása volt.

Szabadságunk alatt nem utasítottunk el egyetlen olyan megkeresést sem, amely irodalomkutatást, mélyebb feltáró munkát igényelt kollégáinktól, még akkor sem, amikor az üvegtető alatt az átlagon felüli nyári hőmérséklet fizikailag is próbára tette valamennyiünk tűrőképességét, kitaratását.

Amikor könyvtárunk augusztus elején kipihenten visszatért szabadságáról, azon gondolkodtam, vajon mi is volt a szabadságban a legjobb?

Arra jutottam, hogy erre a kérdésre nem nekünk könyvtárosoknak kell megadni a választ, hanem annak a 9716 felnőtt és 3095 gyerek olvasónak, akik mindennapi használóik intézményünknek.

Köszönetként valamennyi kollégámnak Toldy Ferenc szavait küldöm őszinte hálával.

„Minden könyvtárnak két lényeges alkotóeleme van, egy anyagi: a könyv; s egy szellemi: a könyvtárnok.

A könyvtárnok a valóságos lelke, éltető ereje minden bibliotékának. Ő tartja fenn, ő neveli tudományrendszeresen, hogy folyvást organikus test, s ne mechanikus halmaz legyen.... ő képes, hogy magát nem ragyogó, de annál melengetőbb hivatásnak egész szívvel odaadja, élő hatalommá nevelje..”

Molnár Éva

Megjelenik: alkalmanként 45 példányban

Felelős kiadó: Balassi Bálint Megyei Könyvtár – MKE Nógrád Megyei Szervezete

Szerkeszti: Balassi Bálint Megyei Könyvtár Módszertani osztály

Cím: Balassi Bálint Megyei Könyvtár 3100 Salgótarján, Kassai sor 2.; Pf. 18

E-mail: zsubodi@bbmk.hu; mbbmk@bbmk.hu

Telefon: 32/416-777 (118-as mell.) * Fax: 32/416-482